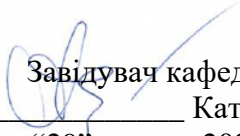

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Катерина ПЕТРОВСЬКА

“29” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I (бакалаврського) рівня вищої освіти

ПП 08

ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціалізація практична психологія

(назва спеціалізації)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва факультету)

Запоріжжя, 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»

Розробники:

Попова Анастасія Сергіївна, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Соціальна робота та практична психологія» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від “29” серпня 2023 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
соціальної роботи та інклюзивної освіти

(підпис)

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u> / за вибором	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
Мова навчання: українська		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,6 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	14	6
		Практичні, семінарські	
		22	6
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		114	138
		Індивідуальні завдання: 17	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36/114 (24%/ 76%).

для заочної форми навчання – 12/138 (8%/92%).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» є сформувати систему знань у майбутніх соціальних працівників щодо нормативно-правової бази соціальної роботи та соціального забезпечення задля розвитку здатності захищати та реалізовувати права вразливих категорій населення та впроваджувати у практику соціальної роботи шляхи та ефективні методи подолання і вирішення їхніх соціальних проблем, що ґрунтуються на верховенстві права, демократичних цінностях, правах і свободах людини і громадянина України.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомити з міжнародними і національними законодавчими і нормативно-правовими документами, законами, підзаконними актами, що відносяться до різних галузей права і можуть бути застосовані соціальним працівником в межах його компетенції для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин у сфері соціальної роботи та соціального забезпечення;
- сформувати здатність критично аналізувати інформацію з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлення причинно-наслідкових зв'язків між соціальними подіями та явищами в контексті правового регулювання соціальної роботи;
- сформувати уміння та навички аналізу та синтезу інформації з різних законодавчих та нормативно-правових документів щодо подолання складних життєвих обставин;
- сформувати здатність до критичного аналізу та оцінки чинного законодавства у системі соціальної роботи в контексті професійної діяльності на різних рівнях.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1.	ЗК-1	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	ПР-1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
2.	СК-3	Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.	ПР-11 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

3.	СК-10	Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.	ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
----	--------------	--	---

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи.

1.1. Міжнародні правові джерела соціальної роботи.

Права людини і соціальна робота. Міжнародні організації у галузі соціальної роботи. Загальна характеристика правових джерел соціальної роботи та їх класифікація. Міжнародні нормативно-правові документи у галузі соціальної роботи.

1.2. Національні правові джерела соціальної роботи.

Соціальна політика держави у контексті нормативно-правових відносин. Конституція України, як гарант здійснення соціальної політики захисту соціально-вразливих верств населення. Правовий статус особи в Україні та класифікація прав і свобод громадянина. Характеристика українського законодавства у галузі соціальної роботи.

Тема 2. Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи.

2.1. Система соціального захисту населення.

Система соціального захисту: структура і особливості реалізації. Форми соціального захисту. Соціальні допомоги, соціальні пільги і додатковий соціальний захист. Соціальне забезпечення населення і його складові. Соціальне страхування: особливості і види.

2.2. Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи.

Характеристика соціальних послуг: організаційно-правові форми, види і принципи надання. Класифікація соціальних послуг. Суб'єкти та об'єкти надання соціальних послуг. Порядок надання і отримання соціальних послуг. Фінансові аспекти системи соціального обслуговування. Державні стандарти соціального обслуговування і показники якості надання соціальних послуг.

Тема 3. Правові засади організації соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності.

3.1. – 3.2. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури.

Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника і соціального педагога в закладах дошкільної освіти. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах дошкільної освіти. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника в закладах загальної середньої освіти. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах загальної середньої освіти. Правові засади організації діяльності соціального працівника у державних спеціалізованих службах. Правові підстави надання соціальних послуг соціальним працівником у недержавних організаціях. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника у недержавних організаціях соціальної сфери.

Тема 4. Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту дітей і сім'ї.

4.1. Соціально-правовий захист сімей.

Правове регулювання сімейних відносин. Види державної допомоги сім'ям з дітьми. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Заходи попередження насильства в сім'ї. Правові основи соціальної роботи з сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах.

4.2. Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства.

Права дитини у міжнародному і національному правовому полі. Підстави, правові наслідки та порядок позбавлення батьківських прав. Процедура усиновлення у контексті роботи соціального працівника.

Тема 5. Правові основи соціальної роботи з людьми похилого віку.

5.1.-5.2. Соціальний захист людей похилого віку.

Правовий статус особи похилого віку за законодавством України. Організація надання допомоги особам похилого віку. Стаціонарні соціальні установи для постійного проживання громадян похилого віку. Пенсійне забезпечення осіб похилого віку.

Тема 6. Правові основи соціальної роботи з безробітними.

6.1. – 6.2. Соціальний захист безробітних.

Характеристика законодавства України про працю, зайнятість та соціальний захист безробітних. Порядок визнання громадян безробітними. Організація соціального захисту від безробіття. Види матеріальної допомоги і соціальних послуг для безробітних.

Тема 7. Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю.

7.1. – 7.2. Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових актах.

Поняття «особа з інвалідністю», «інвалідність» у правовому дискурсі. Процедура встановлення інвалідності. Соціальний захист та обслуговування осіб з інвалідністю у правовому полі діяльності соціального працівника. Порядок надання особам з інвалідністю реабілітаційних послуг відповідно до їх індивідуальної програми реабілітації. Матеріальне забезпечення осіб з інвалідністю. Порядок та умови виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Порядок та умови виплати призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю. Порядок та умови призначення пенсії по інвалідності. Організація робочих місць та працевлаштування осіб з інвалідністю.

Тема 8. Правові основи соціальної роботи з бездомними громадянами та громадянами, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі

8.1. – 8.2. Правові основи захисту прав бездомних громадян та громадян, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі.

Концепція соціального захисту бездомних громадян. Система обліку та реєстрації бездомних громадян. Заклади соціального захисту для бездомних громадян. Заходи соціального патронажу осіб звільнених з місць позбавлення волі: нормативно-правовий аспект. Соціальна адаптація осіб, звільнених з місць позбавлення волі: нормативно-правовий аспект.

Тема 9. Правові основи соціальної роботи з різними категоріями мігрантів.

9.1. – 9.2. Правові основи захисту прав мігрантів.

Характеристика категорії «мігрант», та види мігрантів як клієнтів соціальної роботи. Правовий статус мігранта у міжнародному та національному міграційному праві. Права, обов'язки і соціальні гарантії для мігрантів в Україні. Напрями роботи державних і недержавних організацій у контексті роботи з мігрантами.

Тема 10. Досвід правового регулювання соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників у зарубіжних країнах.

10.1. - 10.2 Законодавче забезпечення організації соціальної роботи і системи професійної підготовки соціальних працівників закордоном

Правове регулювання соціальної роботи у Європейських країнах. Правові засади організації соціальної роботи у США. Нормативно-правове забезпечення соціальної роботи у Скандинавських країнах. Реформування нормативно-правової бази соціальної роботи в Україні: напрями та конкретні рекомендації. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників у Європейських країнах. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників у США. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників у Скандинавських країнах. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників в Україні. Напрями та зміст реформування професійної підготовки соціальних працівників в Україні на основі конструктивних ідей зарубіжного досвіду.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	С.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Тема 1. Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи													
1.1. Міжнародні правові джерела соціальної роботи.	8	2	-			6	8	-	-			8	
1.2. Національні правові джерела соціальної роботи.	7	-	2			6	7	2	-			5	
Разом за темою 1	15	2	2			11	15	2	-			13	
Тема 2. Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи													
2.1. Система соціального захисту населення в Україні.	7		2			5	8	-	2			6	
2.2. Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи.	8	4	4			-	7	2	-			5	
Разом за темою 2	15	4	6			5	15	2	2			11	
Тема 3. Правові засади організації соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності													
3.1. – 3.2. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури	15	-	2			13	15	-	-			15	
Разом за темою 3	15	-	2			13	15	-	-			15	
Тема 4. Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту дітей і сім'ї													
4.1. Соціально-правовий захист сімей.	8	2	4			2	8	2	2			4	
4.2. Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства.	7	2	-			5	7	-	-			7	
Разом за темою 4	15	4	4			7	15	2	2			11	
Тема 5. Правові основи соціальної роботи з людьми похилого віку													
5.1. – 5.2. Соціальний захист людей похилого віку.	15	-	2			13	15	-	-			15	
Разом за темою 5	15	-	2			13	15	-	-			15	
Тема 6. Правові основи соціальної роботи з безробітними													
6.1. – 6.2. Соціальний захист безробітних.	15	2	-			13	15	2	-			13	
Разом за темою 6	15	2	-			13	15	2	-			13	

Тема 7. Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю											
7.1. Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових актах.	8	2	-			6	8	-	-		8
7.2. Соціальна робота по адаптації в суспільстві людей з інвалідністю.	7	-	2			5	7	-	-		7
Разом за темою 7	15	2	2			11	15	-	-		15
Тема 8. Правові основи соціальної роботи з бездомними громадянами та громадянами, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі											
8.1. – 8.2. Правові основи захисту прав бездомних громадян та громадян, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі.	15	-	2			13	15	-	-		15
Разом за темою 8	15	-	2			13	15	-	-		15
Тема 9. Правові основи соціальної роботи з різними категоріями мігрантів											
9.1. – 9.2. Правові основи захисту прав мігрантів.	15	-	2			13	15	-	2		13
Разом за темою 9	15	-	2			13	15	-	2		13
Тема 10. Досвід правового регулювання соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників у зарубіжних країнах											
10.1. – 10.2 Законодавче забезпечення організації соціальної роботи і системи професійної підготовки соціальних працівників закордоном	15	-	-			15	15	-	-		15
Разом за темою 10	15	-	-			15	15	-	-		15
Усього годин	150	14	22			114	150	6	6		138

5. Теми лекцій

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи	2	-
1.1.- 1.2.	Міжнародні та національні правові джерела соціальної роботи. 1. Права людини і соціальна робота. 2. Міжнародні професійні організації з питань соціальної роботи 3. Загальна характеристика правових джерел соціальної роботи та їх класифікація. 4. Міжнародні нормативно-правові документи у галузі соціальної роботи. 5. Характеристика українського законодавства у галузі соціальної роботи.	2	-
2.	Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи	4	2
2.2.	Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи. 1. Характеристика понять: соціальні послуги та цілі їх надання, складні життєві обставини (лекція, презентація). 2. Перелік базових соціальних послуг (лекція, презентація). 3. Класифікація соціальних послуг (лекція, презентація). 4. Яким чином надаються соціальні послуги (презентація). 5. В яких випадках надаються соціальні послуги в обов'язковому порядку. 6. Платні та безоплатні соціальні послуги: умови отримання (лекція, презентація). 7. Характеристика державних стандартів надання соціальних послуг (навіщо потрібні, перелік).	4	2
4.	Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту дітей і сім'ї	4	2
4.1.	Соціально-правовий захист сімей. 1. Правове регулювання сімейних відносин. 2. Види державної допомоги сім'ям з дітьми. 3. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. 4. Заходи попередження насильства в сім'ї. 5. Правові основи соціальної роботи з сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах.	2	2
4.2.	Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства. 1. Права дитини дитини у міжнародному і національному правовому полі. 1.1. Права дитини передбачені законодавством в сфері сімейного життя;	2	-

	<p>1.2. Права дитини передбачені законодавством в сфері майнових відносин;</p> <p>1.3. Права дитини передбачені законодавством в сфері праці;</p> <p>2. Підстави, правові наслідки та порядок позбавлення батьківських прав.</p> <p>3. Процедура усиновлення у контексті роботи соціального працівника.</p>		
6.	Правові основи соціальної роботи з безробітними	2	2
6.1.- 6.2.	<p>Соціальний захист безробітних.</p> <p>1. Характеристика законодавства України про працю, зайнятість та соціальний захист безробітних.</p> <p>2. Порядок визнання громадян безробітними.</p> <p>3. Організація соціального захисту від безробіття.</p> <p>4. Види матеріальної допомоги і соціальних послуг для безробітних</p>	2	2
7.	Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю	2	-
7.1.- 7.2.	<p>Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових документах.</p> <p>1. Поняття «особа з інвалідністю», «інвалідність» у правовому дискурсі.</p> <p>2. Процедура встановлення інвалідності.</p> <p>3. Соціальний захист та обслуговування осіб з інвалідністю у правовому полі діяльності соціального працівника</p> <p>4. Порядок надання особам з інвалідністю реабілітаційних послуг відповідно до їх індивідуальної програми реабілітації.</p>	2	-
<i>Усього</i>		14	6

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи	2	-
1.2.	<p>Державні і професійні організації у соціальній роботі: проблема забезпечення основних державних соціальних прав і гарантій.</p> <p>1. Історія прав людини і громадянина та їх загальна сучасна характеристика.</p> <p>2. Взаємозв'язок прав і обов'язків людини і громадянина із соціальною роботою та діяльністю соціального працівника.</p> <p>3. Групи нормативних документів у галузі соціальної роботи.</p> <p>4. Діяльність професійних організацій у галузі соціальної роботи в Україні (<i>Україна: Ліга соціальних працівників, Українська Асоціація соціальних педагогів</i>)</p>	2	-

	і соціальних працівників та інші; <i>Міжнародні:</i> Міжнародна федерація соціальних працівників, Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи, Міжнародна рада соціального забезпечення та інші) та їх професійні норми у регулювання професійної діяльності («Етику соціальної роботи: принципи і стандарти» й «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи»).		
2.	Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи	6	2
2.1.	<p>Соціальне забезпечення різних категорій клієнтів як проблема соціальної роботи.</p> <p>1. Соціальні допомоги і соціальні пільги:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Характеристика ознак, видів, категорій клієнтів, що їх отримують, умови отримання; – Розміри державної соціальної допомоги у поточному році; <p>2. Сучасна система соціального страхування в Україні:</p> <p>2.1. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за видами страхування:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗДСС на випадок безробіття; – ЗДСС від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань; – ЗДСС з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням; – Пенсійне страхування; 	2	-
2.2.	<p>Державний стандарт соціального обслуговування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика понять: соціальні послуги та цілі їх надання, складні життєві обставини. 2. Перелік базових соціальних послуг. 3. Порядок надання соціальних послуг. 4. В яких випадках надаються соціальні послуги в обов'язковому порядку. 5. Платні та безоплатні соціальні послуги: умови отримання. 6. Характеристика Державних стандартів соціальної послуги: види, структура стандарту, аналіз додатків до стандарту. 	4	2
3.	Правові засади організації соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності	2	-
3.1.- 3.2.	<p>Посадові інструкції соціального працівника і соціального педагога як основа їх правомочності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Посадова інструкція соціального працівника/фахівця із соціальної роботи, який працює в Центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; 2. Посадова інструкція соціального працівника/фахівця із соціальної роботи, який працює в Територіальному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; 3. Посадова інструкція соціального педагога, який працює у закладі дошкільної освіти/закладі загальної середньої освіти. 	2	-

	4. Посадові інструкції соціального працівника/фахівця із соціальної роботи інших закладів соціальної інфраструктури.		
4.	Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту дітей і сім'ї	4	2
4.1.	Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту дітей і сім'ї 1. Права та обов'язки батьків, подружжя і дітей відповідно до нормативно-правових документів. 2. Охарактеризувати соціальні послуги, які надаються сім'ям з дітьми. 3. Визначити види державної допомоги сім'ям з дітьми (перелік та особливості нарахування). 4. Причини позбавлення та обмеження батьківських прав та їх правові наслідки. 5. Процедура усиновлення дітей відповідно до нормативно-правових документів. 6. Процедура взяття дітей під опіку відповідно до нормативно-правових документів.	4	2
5.	Правові основи соціальної роботи з людьми похилого віку	2	-
5.1.- 5.2.	Соціальний захист та обслуговування людей похилого віку в Україні. 1. Законодавчі засади соціального захисту та обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян. 2. Соціальна допомога вдома: її види та форми. 3. Види пенсій відповідно до законодавства України. 4. Установи та організації, які працюють з людьми похилого віку.	2	-
7.	Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю	2	-
7.1.- 7.2.	Державне забезпечення різних категорій осіб з інвалідністю. 1. Соціальний захист та обслуговування осіб з інвалідністю у правовому полі діяльності соціального працівника. 2. 3. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: розмір і порядок призначення. 4. Розмір державної соціальної допомоги по догляду за особою з інвалідністю. 5. Пенсія по інвалідності: розмір і порядок призначення. 6. Особливості призначення пенсії з інвалідності внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання. 7. Соціальна допомога особам з інвалідністю, які не мають право на пенсію: розмір і порядок призначення.	2	-
8.	Правові основи соціальної роботи з бездомними громадянами та громадянами, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі	2	-
8.1.- 8.2.	Правові основи соціального обслуговування бездомних осіб. 1. Поняття бездомність та безпритульність відповідно до законодавства України. 2. Процедура постановки на облік та реєстрація бездомних	2	-

	<p>громадян.</p> <p>3. Соціальні послуги для бездомних відповідно до законодавства України.</p> <p>4. Діяльність недержавного сектору організацій, що працюють з громадянами, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі.</p>		
9	Правові основи соціальної роботи з проблемними категоріями населення	2	2
9.1.- 9.2.	<p>1. Характеристика категорії «мігрант», та види мігрантів як клієнтів соціальної роботи.</p> <p>2. Правовий статус мігранта у міжнародному та національному міграційному праві.</p> <p>3. Права, обов'язки і соціальні гарантії для різних категорій мігрантів в Україні.</p> <p>4. Програми підтримки біженців з України внаслідок війни з росією (1 країна на вибір).</p> <p>5. Програми підтримки внутрішньо переміщених осіб загалом в країні та по окремим областям (послуги, допомоги, пільги, програми підтримки тощо).</p>	2	2
Усього		22	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1.	1. Ознайомитися із сайтом Верховної ради України за посиланням https://zakon.rada.gov.ua/laws та описати необхідність використання цього вебресурсу у професійній діяльності соціального працівника та особливості його використання.	5	11
2.	1. Ознайомитися зі змістом Державних стандартів надання соціальних послуг (обрати 2 стандарти (стандарти не мають повторюватися в групі, потрібно попередньо обговорити, хто які буде вивчати).	5	11

3.	<p>1. Ознайомитись з правами, обов'язками та повноваженнями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах дошкільної освіти. – Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах загальної середньої освіти. – Правові засади організації діяльності соціального працівника у державних спеціалізованих службах. 	13	15
4.	<p>1. Вивчити особливості призначення допомоги.</p> <p>1.1. Допомога малозабезпеченим сім'ям;</p> <p>1.2. Одноразова допомога при народженні дитини.</p> <p>1.3. Допомога при усиновленні дитини.</p> <p>1.4. Допомога на дітей одиноким матерям.</p> <p>1.5. Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням.</p> <p>2. Опрацювання Положень про:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування • дитячі будинки сімейного типу • прийомну сім'ю. 	7	11
5.	<p>1. Університет третього віку: сутність, історія створення, напрями діяльності, характеристика наявності університетів третього віку в Україні або у області Вашого проживання.</p>	13	15
6.	<p>1. Охарактеризувати етапи звернення в державну службу зайнятості та подання необхідних документів.</p> <p>2. Розмір, порядок призначення і виплати матеріальної допомоги по безробіттю.</p> <p>Мінімальний та максимальний розмір страхової допомоги по безробіттю.</p>	13	13
7.	<p>1. Розміри допомоги/пенсії по інвалідності (різні види, вікові групи) та допомоги на догляд за особою з інвалідністю.</p>	11	15
8.	<p>1. Вивчити положення про діяльність та занести інформацію в таблицю у розділі ІНДЗ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Будинку нічного перебування. – Центр реінтеграції бездомних громадян. – Соціальний готель. <p>2. Проаналізувати недержавний сектор організацій, що працюють з бездомними особам та занести інформацію в таблицю у розділі ІНДЗ.</p>	13	15
9.	<p>1. Скласти перелік законів та підзаконних документів, що регулюють соціальний захист внутрішньо переміщених осіб у воєнний період та ознайомитись з їх змістом.</p>	13	13

10.	1. Правове регулювання соціальної роботи у Європейських країнах. 2. Правові засади організації соціальної роботи у США. 3. Нормативно-правове забезпечення соціальної роботи у Скандинавських країнах. 4. Реформування нормативно-правової бази соціальної роботи в Україні: напрями та конкретні рекомендації.	15	15
Усього		114	138

8. Індивідуальні завдання

1. За допомогою сайту <https://zakon.rada.gov.ua/laws> проаналізувати групу законів за юридичною класифікацією «[Законодавство з питань соціального забезпечення та соціального страхування](#)» та [Законодавство про шлюб і сім'ю](#) та підготувати аналітичний звіт за структурою: загальна кількість документів групи – які підгрупи законодавчих та нормативних документів включає-перелік нормативні документів, які на Вашу думку можуть бути використані соціальним працівником. Обрати будь-який документ, який на Вашу думку стосується соціальної роботи з аналізованих підгруп, ознайомитись з його змістом та скласти 5 тестів з 4-ма варіантами відповідей до його змісту.
2. Проаналізувати обрані Вами державні стандарти за структурою: назва-дата прийняття-основний зміст та структура документу-карта документу (коли і які були зміни, з якими документами пов'язаний).
3. Скласти порівняльну таблицю повноважень соціального педагога і соціального працівника у різних установах відповідно до положень про їх діяльність.

Соціальний педагог Закладу дошкільної освіти	Соціальний педагог Закладів загальної середньої освіти	Фахівець із соціальної роботи центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

4. Заповнення таблиць відповідно до завдань самостійної роботи.
5. Університет третього віку: сутність, історія створення, напрями діяльності, характеристика наявності університетів третього віку в Україні або у області Вашого проживання.
6. Скласти 2 задачі про безробітних та вирішити їх.
7. Дослідити використання позитивної лексики щодо осіб з інвалідністю у міжнародному і національному законодавстві (причини запровадження та приклади).
8. Заповнити таблицю:
 - Державні і недержавні організації, які надають допомогу бездомним особам.

Назва організації (її значення: міжнародна,	Мета діяльності	Завдання діяльності	Послуги та допомоги, що надаються	Джерело (посилання на сайт)

всеукраїнська, регіональна, місцева)				
--	--	--	--	--

9. Заповнити таблицю: «Державні і недержавні організації, які працюють з мігрантами в Україні».

Назва організації (її значення: міжнародна, всеукраїнська, регіональна, місцева)	Мета діяльності	Завдання діяльності	Основні проекти, спрямовані на підтримку мігрантів	Джерело (посилання на сайт)
---	-----------------	---------------------	--	-----------------------------

10. Підготувати доповідь на тему: «Нормативно-правове регулювання системи соціальної роботи в Україні та зарубіжних країнах: проблеми та перспективи».

9. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

10. Засоби оцінювання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тести тощо.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі ВО

Поточне тестування та самостійна робота										Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Екзамен	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4		Тема 5				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2.	5.1.	5.2.			
25		25		25		25		25				
Тема 6		Тема 7		Тема 8		Тема 9		Тема 10				
6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2	9.1	9.2	10.1	10.2			
25		25		25		25		25				

Поточне оцінювання

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
---	---------------------	-----------------------------	------------------------------

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлені у «Системі оцінювання» та розміщені на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

1	Тема 1.		
1.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
1.2.	Виконання самостійної роботи до теми 1	0 - 5	0 - 5
1.3.	Виконання ІНДЗ до теми 1	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті 2.1. (2 години)	0 - 5	0 - 5
2.2.	Відповідь на семінарському занятті 2.2. (4 години)	0 - 5	0 - 2
2.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2	0 - 5	0 - 10
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2	0 - 10	0 - 10
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті 3.1. - 3.2. (2 год.)	0 - 5	-
3.2.	Виконання самостійної роботи до теми 3	0 - 5	0 - 10
3.3.	Виконання ІНДЗ до теми 3	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 3		25 балів	
Тема 4			
4.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0 - 5	0 - 5
4.2.	Виконання самостійної роботи до теми 4	0 - 5	0 - 5
4.3.	Виконання ІНДЗ до теми 4	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
5.2.	Виконання самостійної роботи до теми 5	0 - 5	0 - 10
5.3.	Виконання ІНДЗ до теми 5	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Виконання самостійної роботи до теми 6: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 10	0 - 10
6.2.	Виконання ІНДЗ до теми 6	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 6		25 балів	
Тема 7			
7.1.	Відповідь на семінарському занятті 7.1. - 7.2. (2 години)	0 - 5	-
7.2.	Виконання самостійної роботи до теми 7	0 - 5	0 - 10
7.3.	Виконання ІНДЗ до теми 7	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 7		25 балів	
Тема 8.			
8.1.	Відповідь на семінарському занятті 8.1. - 8.2. (2 години)	0 - 5	-
8.2.	Виконання самостійної роботи до теми 8:	0 - 5	0 - 10
8.3.	Виконання ІНДЗ до теми 8	0 - 15	0 - 15
Максимум за тему 8		25 балів	
Тема 9			
9.1.	Відповідь на семінарському занятті 9.1. - 9.2. (2 години)	0 - 5	0 - 5
9.2.	Виконання самостійної роботи до теми 9:	0 - 5	0 - 5

	- Підготовка додаткових питань та опитування за ними.		
9.3.	Виконання ІНДЗ до теми 9	0 – 15	0 – 15
Тема 10			
10.1.	Виконання самостійної роботи до теми 10	0 – 10	0 – 10
10.2.	Виконання ІНДЗ до теми 10	0 – 15	0 – 15
Максимум за тему 10			25 балів

Підсумкове оцінювання

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX
1 – 34	F

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Правові основи соціальної роботи» для здобувачів денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Навчальні фільми.

13. Рекомендована література

Базова:

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник / М. Д. Бойко. 5-е видання. К. : Центр учбової літератури, 2018. 448 с.
2. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика): підручник для ст-ів ВНЗ / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. 2-е видання. К. : Каравела, 2017. 368 с.
3. Машика, В.Т. Основи правознавства : 9 клас : дидактичні матеріали / В Т Машика. Харків : Основа, 2017. 96 с.
4. Право соціального забезпечення : підручник / [О. М. Ярошенко, А. М. Слюсар, І. А. Ветухова та ін.] ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2019. 376 с.
5. Правові засади запобігання насильства в сім'ї : навчальний посібник / Петков С. В., Івінов І. В., Бабенко О. Е., Деля Ю. В. К. : КНТ, 2020. 224 с.
6. Правознавство : навчальний посібник для студентів педагогічних спеціальностей / за ред. Д. В. Каменського, В. О. Мирошниченка. К. : Центр учбової літератури, 2018. 288 с. Сімейне право України: підручник / за ред. С. Б. Булеци, В. Г. Фазикоша. К. : Знання, 2015. 375 с.
7. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навчальний посібник для студентів ЗВО / за ред. С. В. Мітіної. К. : Гельветика, 2021. 436 с.
8. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.: Ч.1: Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
9. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.: Ч.2: Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї і дитини / за заг. ред. Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.

Допоміжна:

1. Декларація прав дитини. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384
2. Загальна декларація прав людини на сервері верховної ради України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конституція України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Міжнародний пакт про цивільні і політичні права. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043
5. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>
6. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>
7. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» : Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>
8. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1727-15>
9. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>
10. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>

11. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>
12. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні []: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
13. Про охорону дитинства: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
14. Про охорону дитинства: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>
15. Про соціальні послуги: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Міністерство соціальної політики. Офіційний сайт. <https://www.msp.gov.ua/>
5. Державний центр зайнятості. Офіційний сайт. <https://www.dcz.gov.ua/>